

آسیب پذیری بسیار بالای کشور در تأمین نهاده‌های کشاورزی/ضریب خودکفایی کالاهای اساسی+جدول

مرکز پژوهش‌های مجلس اعلام کرد: میزان آسیب پذیری بخش کشاورزی در مرحله تأمین نهاده‌ها بسیار بالاست. همچنین برای محصولات پروتئینی در زنجیره‌های ابتدایی تولید به میزان زیادی وابستگی وجود دارد.

به گزارش خبرنگار اقتصادی خبرگزاری فارس، مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی با انتشار گزارشی با عنوان «درباره جهش تولید (۲) الزامات آن در حوزه های کشاورزی، مسکن، حمل و نقل و توسعه روستایی» با اشاره به آسیب پذیری بسیار بالای بخش کشاورزی در مرحله تأمین نهاده‌ها، راهکارهایی برای تحقق جهش تولید در بخش کشاورزی و منابع طبیعی ارائه داد.

در این گزارش بازوی کارشناسی مجلس درباره الزامات جهش تولید در بخش کشاورزی و منابع طبیعی و راهکارهای تحقق آن آمده است: «تحقق خودکفایی پایدار در تولید محصولات کشاورزی، نیازمند اصلاح زیرساخت‌های تولید، بهبود سطح فناوری، حرفه‌آموزی کشاورزان و ساماندهی تولید محصولات اساسی از طریق استقرار زنجیره‌های ارزش فراگیر است.

بخش کشاورزی نیز متأثر از سایر بخش‌های اقتصادی، در دهه‌های گذشته

و به‌ویژه پس از انقلاب اسلامی، به دلایل مختلف سیاسی، اقتصادی و اجتماعی و غیره به بهانه حفظ شرایط و پیشگیری از بروز چالش برای امنیت غذایی، دچار نوعی سوءمدیریت و عدم شفافیت در فعالیت‌ها شد. درحالی که در صورت وجود استراتژی مشخص توسعه کشاورزی، این شرایط می‌توانست به بهترین فرصت برای تقویت نظام‌های تولیدی و رفع ضعف‌های ساختاری ناشی از اقتصاد نفتی کشور تبدیل شود. برخی از نشانه‌ها و تبعات تداوم شرایط موجود را می‌توان در ناموفق بودن اجرای سیاست‌های آمایش سرزمین و به تبع فشار بیش از حد و نابودی منابع طبیعی؛ بهره‌وری و کیفیت پایین و در عوض ضایعات بالا در بخش تولید؛ ایجاد وابستگی بخش کشاورزی به نهاده‌های تولید اکثر کالاهای اساسی؛ تداوم سیاست دونرخی بودن ارز و در نتیجه واردات بی‌ضابطه؛ نبود تمایل به سرمایه‌گذاری و توسعه فعالیت در بخش کشاورزی و ارتباط ضعیف بین تولید و تحقیق و توسعه مشاهده کرد.

***میزان آسیب پذیری بخش کشاورزی در مرحله تأمین نهاده‌ها بسیار بالاست**

میزان آسیب پذیری بخش کشاورزی در مرحله تأمین نهاده‌ها بسیار بالاست. توجه به ارقام ضریب خودکفایی کشور در نهاده‌هایی مانند دانه‌های روغنی و خوراک دام (جدول ۷)، لزوم تأکید ویژه به تأمین این نهاده‌ها را در سیاستگذاری‌ها در شرایط فعلی کشور نشان می‌دهد. علاوه بر این برای محصولات پروتئینی (شیر، گوشت و تخم‌مرغ) در زنجیره‌های ابتدایی تولید مانند جوجه‌های اجداد، مواد ژنی و همچنین نهاده‌های بهداشتی مانند سرم، واکسن و داروهای دامی، به میزان زیادی وابستگی وجود دارد. در این راستا واردات حداقلی هدفمند با حفظ و توسعه توان تولید داخلی این نهاده‌ها توصیه می‌شود. از طرفی با وجود ضریب خودکفایی بالا در محصولات دامی مانند گندم، سیب زمینی و برنج، اطمینان در عرضه این کالاها منوط به اتخاذ سیاست‌های حمایتی مناسب توسط دولت است.

***راهکارهای تحقق جهش تولید در بخش کشاورزی**

با عنایت به موارد ذکر شده و بسیاری نمونه‌های دیگر، به‌منظور تحقق جهش تولید در بخش کشاورزی و منابع طبیعی لازم است در اولین مرحله الگوهای تولید و نظام‌های بهره‌برداری به سمت مدیریت دانش‌بنیان و استفاده از دانش و فناوری‌های روز حرکت کند. به‌منظور افزایش

سرمایه‌گذاری در بخش کشاورزی نیز لازم است دولت از طریق سیاست‌های حمایتی، نظیر اعطای تسهیلات با سود بانکی اندک، تقویت نظام بیمه‌ای، تقویت بازار و کاهش حاشیه بازاریابی، مخاطرات طبیعی و اقتصادی موجود در این بخش را مدیریت کند. توسعه معاملات کالاهای کشاورزی در بورس و یکپارچه‌سازی سامانه‌های هوشمند کسب مجوزها برای فعالیتهای مختلف کشاورزی نیز میتواند مقدمات بهبود فضای کسب و کار در این بخش را فراهم کند.

علاوه بر اینها ظرفیتهای زیادی در بخش کشاورزی مغفول مانده است که جا دارد به‌طور اساسی به آنها پرداخته شود. زیربخشهای خدمات کشاورزی، صنایع تبدیلی و تکمیلی، انبارداری و گردشگری کشاورزی ازجمله پتانسیلهای شغلی در بخش کشاورزی هستند که استفاده چندانی از آنها به‌عمل نیامده است و در بازنگری ساختار بخش باید به‌طور جدی مد نظر قرار گیرند».

سرویس خبری: مجلس و دولت